

Wejście w życie:

30 listopada 2022 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
z dnia 23 listopada 2022 r.
w sprawie ośrodków kuratorskich**

(Dz. U. z 2022 r. poz. 2449.)

Na podstawie art. 173 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób funkcjonowania i organizacji ośrodków kuratorskich;
- 2) tryb sprawowania nadzoru nad ośrodkami kuratorskimi oraz sposób dokumentowania tego nadzoru;
- 3) wzór aktu utworzenia i zniesienia ośrodka kuratorskiego.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) dyrektorze sądu - rozumie się przez to dyrektora sądu, przy którym działa ośrodek kuratorski;
- 2) kierowniku ośrodka - rozumie się przez to kierownika ośrodka kuratorskiego;
- 3) kuratorze okręgowym - rozumie się przez to kuratora okręgowego właściwego ze względu na sąd, przy którym działa ośrodek kuratorski;
- 4) kwocie bazowej - rozumie się przez to kwotę bazową ustaloną dla zawodowych kuratorów sądowych, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa;
- 5) nieletnim - rozumie się przez to nieletniego skierowanego do ośrodka kuratorskiego na podstawie orzeczenia sądu;
- 6) ośrodku - rozumie się przez to ośrodek kuratorski;
- 7) prezesa sądu okręgowego - rozumie się przez to prezesa sądu okręgowego, w którego okręgu działa ośrodek kuratorski;
- 8) prezesa sądu rejonowego - rozumie się przez to prezesa sądu rejonowego, przy którym działa ośrodek kuratorski;
- 9) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich;
- 10) wychowawcy - rozumie się przez to kuratora sądowego oraz inne osoby realizujące zadania w ośrodku kuratorskim.

§ 3.

1. Wzór aktu utworzenia ośrodka jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
2. Wzór aktu zniesienia ośrodka jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Ośrodek jest wyposażony w sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania ośrodka oraz ma zaplecze socjalne, w szczególności kuchnię, łazienkę i toaletę.

§ 5.

1. Ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie ośrodków pokrywane są w szczególności koszty:

- 1) prowadzenia działalności wychowawczej;
- 2) ubezpieczenia nieletnich i kadry ośrodka;
- 3) dożywiania nieletnich;
- 4) utrzymania i wyposażenia ośrodka w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć, w szczególności w sprzęt komputerowy i audiowizualny, oraz zapewnienia dostępu do sieci teleinformatycznej;
- 5) wynagrodzeń społecznych kuratorów sądowych oraz innych pracowników ośrodka, w tym obsługi sprzątającej ośrodek;
- 6) prowadzenia zajęć wychowawczych, korekcyjno-edukacyjnych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych;
- 7) uczestnictwa nieletnich w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, organizowanych także poza ośrodkiem, w tym zwłaszcza wycieczek, półkolonii letnich i zimowych.

2. Po zatwierdzeniu przez prezesa sądu rejonowego rocznego planu finansowego ośrodka dyrektor sądu informuje kierownika ośrodka kuratorskiego oraz kuratora okręgowego o wysokości środków zabezpieczonych w planie finansowym sądu na funkcjonowanie ośrodka w danym roku kalendarzowym.

3. Kierownik ośrodka, w porozumieniu z dyrektorem sądu, ustala sposób i terminy dostawy artykułów potrzebnych do prowadzenia bieżącej działalności w ośrodku i jego funkcjonowania, w tym zwłaszcza artykułów żywnościowych, środków czystości, materiałów dydaktycznych i biurowych.

4. Kierownik ośrodka określa rodzaj i liczbę artykułów niezbędnych do prowadzenia działalności w ośrodku oraz jego należytego funkcjonowania w ramach limitu zabezpieczonych środków finansowych na dany rok kalendarzowy. Na wniosek kierownika ośrodka

kuratorskiego lub kuratora okręgowego dyrektor sądu przedstawia informacje o wykorzystaniu przyznanego limitu wydatków na funkcjonowanie ośrodka.

§ 6.

1. Działalność wychowawcza, resocjalizacyjna, terapeutyczna, profilaktyczna i kontrolna w ośrodku jest prowadzona przez:

- 1) przeciwdziałanie rozwojowi demoralizacji nieletnich;
- 2) przeciwdziałanie przyczynom przestępczości;
- 3) przeciwdziałanie uzależnieniom nieletnich;
- 4) eliminowanie zaniedbań wychowawczych;
- 5) wdrażanie do przestrzegania norm społecznych;
- 6) wdrażanie do przestrzegania norm prawnych;
- 7) kształtowanie postaw i umiejętności społecznych;
- 8) naukę samodzielnego radzenia sobie z trudnościami życiowymi;
- 9) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i opiekuńczości;
- 10) rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i kreatywności;
- 11) pomoc i wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych;
- 12) rozwiązywanie problemów emocjonalnych;
- 13) wyrabianie właściwych nawyków spędzania czasu wolnego;
- 14) współpracę ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, w ośrodku organizuje się z nieletnimi zajęcia z wykorzystaniem metody pracy indywidualnej, grupowej i środowiskowej.

3. Praca z nieletnimi polega w szczególności na:

- 1) prowadzeniu zajęć psychoedukacyjnych;
- 2) prowadzeniu zajęć socjoterapeutycznych;
- 3) prowadzeniu zajęć korekcyjno-edukacyjnych;
- 4) organizowaniu im czasu wolnego, zajęć rekreacyjno-sportowych;
- 5) pomocy w nauce własnej.

4. Podczas zajęć nieletnim przysługuje dożywianie. Prezes sądu rejonowego ustala dzienną stawkę na dożywianie nieletniego w wysokości od 4 do 5 promili kwoty bazowej.

5. W godzinach pracy ośrodka obecnych jest nie mniej niż dwóch wychowawców. Liczba nieletnich w grupie prowadzonej przez jednego wychowawcę nie może przekraczać 10 nieletnich.

6. Zajęcia z nieletnimi mogą być realizowane także poza ośrodkiem.

7. W czasie zajęć odbywających się poza ośrodkiem nieletni muszą pozostawać pod opieką co najmniej dwóch wychowawców.

8. W przypadku zajęć odbywających się poza ośrodkiem połączonych z noclegiem jeden wychowawca może opiekować się nie więcej niż pięciorgiem nieletnich.

9. W ośrodku organizuje się spotkania rodziców lub opiekunów nieletnich z wychowawcami.

§ 7.

1. Ośrodek jest czynny w ciągu całego roku kalendarzowego, w czasie nie krótszym niż 20 godzin zegarowych tygodniowo.

2. Prezes sądu rejonowego może zawiesić prowadzenie zajęć w ośrodku na okres nieprzekraczający łącznie trzech miesięcy w roku kalendarzowym.

§ 8. Kierownik ośrodka podejmuje działania niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ośrodka, takie jak:

- 1) sporządzanie i przedstawianie prezesowi sądu rejonowego do zatwierdzenia:
 - a) rocznych planów pracy ośrodka - do dnia 15 stycznia każdego roku,
 - b) sprawozdań z rocznej działalności ośrodka - do dnia 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni,
 - c) rocznych planów finansowych w zakresie działalności ośrodka - do dnia 1 marca każdego roku na rok następny,
 - d) harmonogramu pracy ośrodka;
- 2) prowadzenie zajęć wychowawczych z nieletnimi w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny zegarowe tygodniowo.

§ 9. Wartość nagrody, o której mowa w art. 169 pkt 1 ustawy, nie może przekroczyć 30 stawek dziennych, o których mowa w § 6 ust. 4.

§ 10. Wychowawca prowadzi zajęcia z nieletnimi w wymiarze:

- 1) 8 godzin zegarowych tygodniowo zgodnie z rocznym planem pracy ośrodka - jeżeli wychowawcą jest zawodowy kurator sądowy;
- 2) określonym w umowie z dyrektorem sądu - jeżeli wychowawcą nie jest zawodowy kurator sądowy.

§ 11. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 163 ustawy, zawiera informacje o:

- 1) frekwencji nieletniego w ośrodku kuratorskim;
- 2) aktywności nieletniego podczas zajęć;
- 3) przestrzeganiu przez nieletniego regulaminu i zasad obowiązujących w ośrodku;
- 4) postawach nieletniego wobec innych nieletnich, dorosłych i obowiązków szkolnych;
- 5) działaniach podejmowanych wobec nieletniego i ich efektach;
- 6) współpracy rodziców lub opiekuna nieletniego z pracownikami ośrodka;
- 7) wnioskach dotyczących dalszych działań wychowawczych wobec nieletniego.

§ 12. Funkcjonowanie ośrodka jest dokumentowane w:

- 1) dzienniku zajęć ośrodka, którego wzór jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 2) rocznym planie pracy ośrodka, którego wzór jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 3) arkuszu spostrzeżeń o nieletnim, którego wzór jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 4) dokumentacji pracy z nieletnim.

§ 13.

1. Z wykonania czynności nadzorczych, o których mowa w art. 172 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy, w terminie 14 dni od ich zakończenia sporządza się sprawozdanie.

2. Sprawozdanie zawiera dane dotyczące zakresu czynności wizytacji lub lustracji, omówienie przebiegu czynności oraz zwięzłe ustalenie ich wyników wraz z zaleceniami powizytacyjnymi lub polustracyjnymi, zmierzającymi do usunięcia stwierdzonych uchybień i zapobieżenia ich powstawaniu.

§ 14.

1. Sprawozdanie z przebiegu czynności nadzorczych sporządzone przez prezesa sądu rejonowego lub kuratora okręgowego przesyła się prezesowi sądu okręgowego do akceptacji oraz kierownikowi ośrodka.

2. Kierownik ośrodka w terminie 7 dni od dnia doręczenia sprawozdania może zgłosić do prezesa sądu okręgowego uwagi do wyników wykonanych czynności nadzorczych.

3. Prezes sądu okręgowego może w terminie 14 dni od dnia doręczenia sprawozdania zwrócić się z żądaniem uzupełnienia sprawozdania we wskazanym przez siebie zakresie i terminie.

4. Prezes sądu rejonowego lub kurator okręgowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia uwag, o których mowa w ust. 2, zawiadamia prezesa sądu okręgowego o sposobie ich załatwienia.

5. Prezes sądu okręgowego zaakceptowane sprawozdanie doręcza:

- 1) właściwemu kierownikowi ośrodka;
- 2) właściwemu prezesowi sądu rejonowego;
- 3) kuratorowi okręgowemu;
- 4) Ministrowi Sprawiedliwości.

6. Minister Sprawiedliwości w terminie 30 dni od dnia doręczenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 5, może zwrócić się z żądaniem uzupełnienia sprawozdania we wskazanym przez siebie zakresie i terminie lub podjąć inne czynności zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. ¹

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

AKT UTWORZENIA OŚRODKA KURATORSKIEGO

(patrz oryginał)

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

AKT ZNIESIENIA OŚRODKA KURATORSKIEGO

(patrz oryginał)

ZAŁĄCZNIK Nr 3

WZÓR

DZIENNIK ZAJĘĆ OŚRODKA KURATORSKIEGO

(patrz oryginał)

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WZÓR

ROZNY PLAN PRACY OŚRODKA KURATORSKIEGO Z ROZBICIEM NA POSZCZEGÓLNE MIESIĄCE

(patrz oryginał)

ZAŁĄCZNIK Nr 5

WZÓR

ARKUSZ SPOSTRZEŻEŃ O NIELETNIM

(patrz oryginał)

¹ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2001 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz. U. poz. 1294), które utraciło moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700).